Katedra primární pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: Petra Jirkovská
Název DP: Badatelsky orientované vyučování na 1. stupni základní školy
Datum posudku: 27.6. 2016

Vedoucího práce	Oponentský
Posuzovatel:	Posuzovatel: RNDr. Jana Straková, Ph.D

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	**Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.**	Nedostatky v obsahové a funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např.příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	**Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.**	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	**Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.**	Drobné nedostatky	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	**Ano**	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	**Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.**	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky (doplnit příklady):	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.
A = kvalitní zpracování, *B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje*

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	**A**	B	C	N
Logická struktura výkladu	**A**	B	C	N
Argumentace soudů je obsažena a je funkční	**A**	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	**A**	B	C	N
Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních, aktuálnost.	**A**	B	C	N

Autorský přínos	**A**	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	**A**	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	**A**	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	**A**	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	**B**	C	N
Autorský přínos	**A**	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Diplomová práce se zabývá problematikou badatelsky orientovaného vyučování (BOV) na 1. stupni ZŠ. V úvodu autorka zdůvodňuje, proč považuje sledovanou problematiku za důležitou, a s odkazy na domácí i zahraniční zdroje vymezuje badatelsky orientované vyučování pro účely diplomové práce. Dále ukazuje paralely mezi BOV a klíčovými kompetencemi v RVP a na základě literatury popisuje znaky BOV v činnosti učitele i žáka.

Velmi zajímavou součástí teoretické kapitoly je analýza nejběžnějších učebnic pro 1. stupeň ZŠ z hlediska zařazení výukových aktivit odpovídajících BOV tak, jak bylo vymezeno pro účely diplomové práce. Je škoda, že rozsah diplomové práce neumožnil hlubší analýzu aktivit obsažených v učebnicích z hlediska specifických dovedností, které u dětí rozvíjejí. I v současné podobě je však soupis aktivit velmi přínosný a umožňuje si učinit představu, jaký typ badatelských činností na 1. stupni ZŠ převládá. Velmi přínosná je rovněž následná nabídka knižních titulů, které mohou učitelé využít pro BOV. Nabídka ukazuje, že se autorka tématu opravdu poctivě věnovala a snažila se si učinit velmi komplexní představu nejen o tom, co je k dispozici v učebnicích, ale i o dalších dostupných zdrojích.

Empirická část diplomové práce hledá odpověď na otázky, jak přemýšlejí učitelé 1. stupně ZŠ o zařazení badatelsky orientované výuky do svých hodin. Autorka použila kvalitativní přístup a provedla hloubkové rozhovory se čtyřmi učitelkami působícími na 1. stupni ZŠ, přičemž volila respondentky různého věku a délky praxe a velikosti sídla školy. Oceňuji, že autorka byla připravena rovněž na variantu, že respondentky nebudou o BOV informovány, což byl nakonec případ všech zvolených respondentek. Pro jejich poučení autorka volila dva videozáznamy: teoretický výklad z pohledu učitele a sestřih vyučovací hodiny s využitím BOV. Tato metoda se mi jeví velmi vhodná a nápaditá a oceňuji, že ji autorka upřednostnila před psanou informací nebo vlastním výkladem.

Kapitola Analýza dat představuje jednotlivé respondentky a analyzuje jejich názory na specifické aspekty BOV a jeho využití ve výuce. I když autorka uvádí, že nemůže poznatky ze zkoumání čtyř učitelek zobecňovat, v kapitole se přece jen tendence ke zobecňování objevují. Zároveň zde vyvstávají určité stereotypy, se kterými autorka k výzkumu přistupuje (např. starší učitelky budou vidět více překážek, mladší budou otevřenější) a konstatuje jejich potvrzení. To je podle mého názoru určitá slabina předložené práce.

V diskusi autorka konfrontuje výzkumné nálezy se svými vlastními zkušenostmi a postoji. Je sympatické, že autorka reflektuje, zda se jí podařilo respondentky pro BOV zaujmout a zda může její výzkumná činnost vyústit v to, že respondentky začnou BOV využívat ve své výuce či ho alespoň vyzkoušejí.

Návrh otázek pro zodpovězení při obhajobě:
Dovedla byste na základě své analýzy učebnic charakterizovat dovednosti, které jsou nejčastěji rozvíjeny v rámci badatelských aktivit v učebnicích pro 1. stupeň ZŠ? Dochází k tomu, že některé dovednosti, které považujete za důležité, učebnice nerozvíjejí vůbec nebo pouze zřídka?

Doporučuji k obhajobě: **ANO**